

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสายงานด้านหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอำนวยการและสนับสนุน สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมทฤษฎี แนวคิดและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ตลอดจนเพื่อเปรียบเทียบว่า ผลการวิจัยที่ได้ออกมานั้นจะช่วยสนับสนุน หรือคัดค้านกับทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา และยังเป็นแนวทางในการสรุปและอภิปรายผลของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งในการเสนอการประมวล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แบ่งสาระที่จะนำมาเสนอออกเป็น ดังนี้ คือ

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการยอมรับ
3. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย (พ.ศ.2545-2549)
4. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549)
5. โครงสร้างและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - 5.1 การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - 5.2 การจัดองค์กรตำรวจภูธรภาค 2
 - 5.3 ภารกิจและหน้าที่ฝ่ายอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด
6. เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานตำรวจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

1. ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ พุทธศักราช 2525 กล่าวว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการดำเนินการใด ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ การติดต่อสื่อสารการรวบรวม และการนำข้อมูลไปใช้อย่างทันการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการผลิต การบริหาร และการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการพัฒนาคุณภาพชีวิต และคุณภาพของประชาชนในสังคม ”

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายอื่นอีกเช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ – ไอที (Information Technology – IT) คือ หลักการปรับปรุงองค์การโดยลงทุนนำระบบคอมพิวเตอร์และสื่อสารมาประยุกต์ กับงาน เพื่อหวังผลดีขึ้นในด้านการได้เปรียบคู่แข่ง การบริการลูกค้า การปรับกลยุทธ์ และแนวทางทำกำไร (Wang, 1994, p. 3)

วิทยากร เชียงกุล (2539, หน้า 115) ให้ความหมายคำว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology) ว่าเป็นเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารข้อมูลทุกรูปแบบ (ข้อความ, ตัวเลข, เสียง, ภาพ ภาพเคลื่อนไหว) ของมนุษย์ผ่านสื่อผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทย ส่วนใหญ่ในทศวรรษหน้า

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ว่า “ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา จัดการ ประมวลจัดเก็บ เรียกใช้ และแลกเปลี่ยน หรือเผยแพร่สารสนเทศด้วยเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ หรือการนำสารสนเทศและข้อมูล ไปปฏิบัติตามเนื้อหาของข้อมูลนั้น เพื่อบรรลุเป้าหมาย ของผู้ใช้ ” (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2538, หน้า 5)

สำหรับการศึกษารั้วนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ระบบข้อมูลข่าวสารที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และโปรแกรมสำเร็จรูป ในการเก็บรวบรวม ประมวลผล แสดงผลการเชื่อมโยง และสารสื่อสารข้อมูล ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานฝ่ายอำนวยการและสนับสนุนสังกัดตำรวจภูธรภาค 2

2. ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมีบทบาทในการทำกิจกรรมแทบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจเพื่อการวางแผนและการจัดการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริราช, 2536, หน้า 452) ในส่วนของการบริหารหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ก็สามารถที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารได้ เช่นเดียวกัน อาทิ ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ เพื่อช่วยในการควบคุมการวางแผนแก้ไขป้องกันวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้งที่ รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรและการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีสารสนเทศจัดเป็น สื่อประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง เพราะสามารถเข้าถึงประชาชนได้จำนวนมาก และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ทุกแขนง เป็นการยกระดับการศึกษาของพลเมืองไทย โดยเฉพาะ อย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสในชนบท โดยอาศัยความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารและการพัฒนาทเรียนด้วย คอมพิวเตอร์ เช่น ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นระบบ ที่นิยมนำมาใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ

เช่น อเมริกาและแคนาดา ประเทศไทยก็นำมาใช้คือ ดาวเทียมไทยคม อันจะเป็นผลให้มีการรับรู้ข่าวสารและวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างแท้จริง

3. คอมพิวเตอร์ (Computer)

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่หนึ่ง ที่จำต้องยอมรับอย่างยิ่งว่า มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์โดยภาพรวมมากขึ้น ๆ เป็นลำดับ ทำให้มีการศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปใช้ในวงงานหลากหลายวิชาอาชีพ เช่น ธุรกิจการค้า การธนาคาร อุตสาหกรรม การแพทย์ ก่อสร้าง การศึกษา การทหาร ฯลฯ เมื่อปี พ.ศ. 2490 กองสถิติกรมเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ได้นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เป็นครั้งแรก โดยเรียกเครื่องคอมพิวเตอร์ในสมัยนั้นว่า “เครื่องจักรประมวลผล” (นิพนธ์ สุขปรีดี, 2528, หน้า 4)

3.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์ คือ เครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ที่สามารถแก้ปัญหาเขียนภาพพิมพ์อักษรเก็บรักษาและค้นหาข้อมูล เล่นเกมและอื่นอีกสารพัด (ประพัฒน์ อุทโยภาส, 2531, หน้า 9)

คอมพิวเตอร์ (Computer) หมายถึง เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้นขึ้นโดยมนุษย์ เป็นอุปกรณ์ที่สามารถช่วยผ่อนแรงสมอง ด้วยการประมวลผลข้อมูลได้ตามคำสั่งที่กำหนด (ทักษิณา สนวนนท์, 2530, หน้า 12) และอีกนิยามหนึ่ง

ไมโครคอมพิวเตอร์ คือ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับใช้ประมวลผลข้อมูลข่าวสารเฉพาะบุคคล (Personal Computing) ซึ่งไมโครคอมพิวเตอร์มักจะมีคุณลักษณะได้แก่ อิสระต่อการใช้ (Independent Requirement) สนองตอบง่าย (Responsive) แก้ไขง่าย (Decission Concern) ใช้ในบ้านและสถานศึกษา (Home & Education Use) ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล (No Information Sharing) ไม่ทำงานเป็นคณะ (No Growth Concern or Routine) ข้อจำกัดต่อพิมพ์เอกสาร (Word Processing Capability) เป็นต้น

3.2 ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์

จากความสามารถและคุณลักษณะพิเศษของคอมพิวเตอร์อันเป็นปัญญาประดิษฐ์หรือ “ไฮเทค” อย่างหนึ่ง ซึ่งก่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อาทิ

3.2.1 ช่วยส่งเสริมงานค้นคว้าด้านเทคโนโลยี คือ ช่วยในการค้นคว้า ทดลองทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ให้ก้าวหน้า ช่วยในการคำนวณที่ซับซ้อน

3.2.2 ช่วยส่งเสริมความสะดวกสบาย คือ ช่วยให้มนุษย์ทำงานได้สบายขึ้น เช่น ควบคุมการทำงานของเครื่องจักร ช่วยในการผลิตและตรวจสอบผลิตภัณฑ์

3.2.3 ช่วยส่งเสริมสติปัญญา คือ ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้สติปัญญาของตนเอง ในการเขียนโปรแกรมหรือช่วยในการศึกษา เช่น การฝึกสถานการณ์จำลอง บทเรียนทางคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน

3.2.4 ช่วยส่งเสริมสุขภาพ อนามัย ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการแพทย์ เช่น เครื่องมือตรวจคลื่นสมอง คอมพิวเตอร์ช่วยคนพิการในการออกเสียง

3.2.5 ช่วยให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง เกิดอุตสาหกรรมใหม่หลายอย่างและยังช่วยในการทำบัญชีของวงการธุรกิจได้อีกด้วย

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการยอมรับ

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ หรือเป็นแนวคิด วิธีการ กระบวนการ หรือระบบใหม่ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ปรับปรุงให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่ใหม่ ผู้ที่จะรับเทคโนโลยีสารสนเทศจึงต้องเผชิญกับการเสี่ยงจากสิ่งที่ไม่เคยมีประสบการณ์อยู่เลย ดังนั้น การตกลงใจว่าจะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับงานฝ่ายอำนวยการและสนับสนุน จึงกล่าวได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเหล่านั้นเกิดการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วซึ่งการยอมรับของแต่ละคนหรือแต่ละสังคมมีอัตราการยอมรับไม่เท่ากัน

การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้นเป็นกระบวนการทางจิตใจอย่างหนึ่งบุคคลอาจตอบสนองต่อนวัตกรรมในระยะแรกซึ่งเป็นระดับจิต โดยบุคคลจะพัฒนาเจตคติที่จะชอบหรือไม่ชอบจะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้นจนท้ายที่สุดจะพัฒนาไปจนถึงการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น ซึ่งโรเจอร์และชูเมกเกอร์ (Rogers & Shoemaker, 1971, pp. 76-10) ได้เคยเสนอกระบวนการยอมรับนวัตกรรมว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้ 5 ขั้น คือ

1. ขั้นตระหนัก
2. ขั้นสนใจ
3. ขั้นประเมิน
4. ขั้นทดลอง
5. ขั้นยอมรับ

แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมของโรเจอร์นี้เป็นที่นิยมแพร่หลายมากในหมู่นักวิจัยระยะหนึ่งแต่ต่อมามีผู้พบข้อบกพร่องหลายประการคือ

1. รูปแบบของการยอมรับจบลงด้วยการตัดสินใจยอมรับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจปฏิเสธหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมก็ได้ ฉะนั้น การบวนการยอมรับจึงควรเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อให้มีความหมายครอบคลุมโอกาสที่มีการไม่ยอมรับเกิดขึ้นด้วย และด้วยเหตุนี้กระบวนการยอมรับนวัตกรรมของโรเจอร์ (Rogers, 1983, pp. 163-169) จึงเปลี่ยนชื่อเป็นการบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรม

2. ขั้นต่างๆ ในกระบวนการยอมรับอาจไม่เรียงลำดับ และบางครั้งอาจข้ามขั้นไปบ้าง โดยเฉพาะขั้นทดลองมีนวัตกรรมหลายอย่างที่มีการยอมรับโดยไม่ได้ทดลอง นอกจากนี้การประเมินตามความเป็นจริงมีอยู่ทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการ มากกว่าจะมีเฉพาะในขั้นที่สามเท่านั้น โรเจอร์จึงตัดขั้นนี้โดยถือว่าเป็นการประเมินตลอดกระบวนการและเลียงไปใช้ส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนเจตคติแทน (Persuasion Function)

3. กระบวนการไม่ได้หยุดอยู่แค่การยอมรับ แต่อาจขยายไปถึงการหาข้อมูลใหม่เพิ่มเติม นำมาสนับสนุนหรือยืนยันการตัดสินใจที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว หรือบุคคลอาจจะเปลี่ยนจากการยอมรับนวัตกรรมเป็นการเลิกรับ หรือจากการไม่ยอมรับเป็นการยอมรับในเวลาต่อมาก็ได้

ดังนั้น โรเจอร์และชูเมเกอร์ จึงเปลี่ยนคำว่า กระบวนการยอมรับมาเป็น กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม

แบบจำลองกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (A Model of the Innovation Decision Process) ตามแนวความคิดของ โรเจอร์และชูเมเกอร์ (Roger & Shoemaker, 1983, pp. 163-209) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นความรู้ ขั้นการสนใจ ขั้นการตัดสินใจ ขั้นการนำไปใช้ และขั้นการยืนยัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความรู้ (Knowledge) กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมเริ่มต้นเมื่อบุคคลได้สัมผัสนวัตกรรมและเริ่มต้นศึกษาหาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจถึงหน้าที่ของนวัตกรรมนั้น ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่บุคคลได้รับในขั้นนี้สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทคือ

1. ความรู้จักนวัตกรรม (Awareness Knowledge) ความรู้ประเภทนี้เป็นความรู้ที่ทำให้เกิดการตื่นตัวว่ามีนวัตกรรมเกิดขึ้นมาแล้วและนวัตกรรมนั้นสามารถทำหน้าที่อะไรได้บ้าง

2. ความรู้วิธีการใช้นวัตกรรม (How to Knowledge) ความรู้ประเภทนี้ได้จากการติดต่อกับสื่อมวลชน การติดต่อกับหน่วยราชการที่ทำการเผยแพร่วัตกรรมหรือเข้าร่วมประชุม ความรู้ประเภทนี้จะช่วยให้สามารถใช้นวัตกรรมได้อย่างถูกต้อง นวัตกรรมยังมีความซับซ้อนมากขึ้นเท่าใด ความจำเป็นที่ต้องมีความรู้ประเภทนี้ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น การขาดความรู้ในด้านนี้จะนำไปสู่การปฏิเสธนวัตกรรมได้มาก

3. ความรู้เกี่ยวกับหลักการของนวัตกรรม (Principles Knowledge) ความรู้ประเภทนี้เป็นความรู้ถึงกฎเกณฑ์เบื้องหลังของนวัตกรรมซึ่งจะช่วยให้ำนวัตกรรมบรรลุ เช่นความรู้เกี่ยวกับเชื้อโรค ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจว่าทำไมการฉีดวัคซีนหรือการสร้างส้วมให้ถูกสุขลักษณะจึงช่วยป้องกันโรคได้

บุคคลจะมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมากหรือน้อยและจะส่งผลต่อการยอมรับเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคคลในด้านต่าง ๆ สรุปได้เป็น 3 ด้านคือ

1. สภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการศึกษา ผู้มีระดับการศึกษาสูง มีสถานภาพทางสังคมสูง มีรายได้ดี จะเป็นผู้ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมได้เร็วกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาดำมีสถานภาพทางสังคมต่ำและมีรายได้ต่ำ

2. พฤติกรรมการเปิดรับสาร ผู้ที่เปิดรับสื่อมวลชน ติดต่อกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agents) และเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม และเป็นผู้ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมได้เร็วกว่าผู้ที่มีลักษณะตรงกันข้าม

3. บุคลิกภาพแบบเปิดผู้ที่มีความสนใจเรียนรู้ติดต่อกับงานกว้างขวาง ไม่รังเกียจการติดต่อสัมพันธ์กับคน จะเป็นผู้ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมได้เร็ว ผู้ที่มีความรู้เรื่องนวัตกรรมไม่จำเป็นต้องยอมรับนวัตกรรมนั้นมาใช้เสมอไป เพราะการยอมรับนวัตกรรมยังขึ้นอยู่กับคุณลักษณะอย่างอื่น เช่น ทักษะคิดและความเชื่อ นอกจากนี้ ผู้ที่มีความรู้เรื่องนวัตกรรมถ้าไม่ได้พิจารณาเห็นว่านวัตกรรมนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อตนก็จะตัดสินใจไม่ยอมรับนวัตกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นการจูงใจ (Persuasion) ในขั้นนี้บุคคลมีการสร้างทัศนคติที่ชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรม กิจกรรมในสมองของบุคคลขึ้นความรู้เป็นเรื่องของความคิดหรือการรู้ส่วนกิจกรรมในสมอง ในขั้นการจูงใจเป็นเรื่องของอารมณ์หรือความรู้สึก ในขั้นนี้บุคคลจะมีพฤติกรรมสำคัญ คือ แสวงหาแหล่งข่าวสารข้อมูล แสวงหาสาระข่าวสารข้อมูลที่ได้รับมาเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นว่าเหมาะสมกับตัวเขาในสภาพปัจจุบันและในอนาคตหรือไม่อย่างไร บุคคลจะมีการพัฒนาแนวคิดเชิงประเมินเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น เป็นการพิจารณาคุณค่าของนวัตกรรมว่า เมื่อรับนวัตกรรมมาใช้จะมีผลผลิตตามมาด้านใด เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษต่อสภาพการทำงานของบุคคลนั้น ถ้าบุคคลพิจารณาเห็นว่าเป็นประโยชน์จะพัฒนาความรู้สึกในทางบวกต่อนวัตกรรม ขั้นการจูงใจเป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพเดิมที่มีอยู่ แต่ยังไม่มีความมั่นใจในนวัตกรรมและอาจมีความรู้สึกเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นเป็นผลมาจากการรับรู้คุณค่านวัตกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นตัดสินใจ (Decision) ในขั้นนี้บุคคลกระทำกิจกรรมซึ่งนำไปสู่การเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม การตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมนั้นยังขึ้นอยู่กับสองขั้นตอนที่ผ่านมา คือขั้นความรู้ และขั้นการจูงใจ ถ้าบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมีความรู้สึกชอบและเห็นประโยชน์ของนวัตกรรมนั้น บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมนั้น ขั้นการตัดสินใจเป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก การที่บุคคลจะเลือกทางเลือกใดเป็นผลมาจากขั้นความรู้และขั้นการจูงใจ และการพิจารณาลักษณะนวัตกรรมว่าสอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจสถานภาพทางสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณี

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปใช้ (Implementation) กระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมในขั้นตอนต้นๆ เป็นเรื่องของความรู้ ความคิด แต่ขั้นการนำไปใช้เป็นเรื่องของปฏิบัติ เมื่อบุคคล

ตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมนั้นไปใช้ เขาต้องรู้ว่าเขาสามารถได้นวัตกรรมนั้นมาจากไหน นวัตกรรมนั้นใช้อย่างไร เมื่อนำไปใช้จะประสบปัญหาอย่างไร และสามารถแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร บุคคลจึงพยายามแสวงหาสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับนวัตกรรม ดังนั้นการนำไปใช้จะสิ้นสุดลงเมื่อใดขึ้นอยู่กับลักษณะของนวัตกรรมแต่ละชนิดเมื่อนวัตกรรมได้ถูกนำไปใช้และกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ก็สิ้นสุดลง และจบสิ้นกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม แต่ในหลายกรณีการนำไปใช้จะนำไปสู่ขั้นตอนที่ 5 คือ ขั้นการยืนยันต่อไป

ขั้นที่ 5 ขั้นการยืนยัน (Confirmation) ขั้นตอนนี้เกิดขึ้นเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมในบุคคลส่วนใหญ่กล่าวคือเมื่อบุคคลได้ตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรมไปแล้ว บุคคลจะแสวงหาข่าวสารข้อมูลเป็นแรงเสริมเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของเขา ผลจากการแสวงหาข่าวสารข้อมูลเป็นผลให้บุคคลเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของตนเมื่อได้รับข่าวสารที่ขัดแย้งกับข้อมูลเดิมที่ได้รับมา บุคคลพยายามที่จะหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือลดความขัดแย้งลง การได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติม การให้คำแนะนำปรึกษาหารือของเจ้าหน้าที่ การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน การได้รับคำแนะนำจากเพื่อนบ้าน ตลอดจนการเห็นผลสำเร็จของนวัตกรรมนั้นจะมีอิทธิพลต่อขั้นการยืนยันมาก

ลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม ความนิยมนวัตกรรม (Innovativeness) โรเจอร์ และ ชูแมคเกอร์ (Rogers & Shoemaker, 1983, p. 72) ได้ให้ความหมายของความนิยมนวัตกรรมว่า เป็นระดับที่บุคคลหรือองค์กรจะยอมรับนวัตกรรมได้เร็วมากน้อยเพียงใด ซึ่งความนิยม นวัตกรรมวัดในแง่ของเวลาหรือความไวในการยอมรับและปริมาณของนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ยอมรับโดยเปรียบเทียบความไวและปริมาณการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีของบุคคลอื่น ซึ่งโรเจอร์ จัดแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มนวัตกรรม (Innovators) หรือพวกชอบของใหม่ คือพวกที่ชอบเสี่ยงกับ พวกนี้ จะมีการเรียนรู้และการยอมรับนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว และส่วนมากมักเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี
2. กลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมก่อนผู้อื่น (Early Adopters) คือพวกที่น่าเชื่อถือน่าเคารพเป็นผู้มีฐานะทางสังคมค่อนข้างสูง มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำทางความคิดมากที่สุด
3. กลุ่มชนส่วนใหญ่ที่ยอมรับนวัตกรรมในระยะต้น (Early Majority) คือ พวกที่มีความรอบคอบระมัดระวัง มีการแลกเปลี่ยนความคิดกับกลุ่มเพื่อนของตน ใช้เวลาในการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมช้ากว่าสองพวกแรก
4. กลุ่มชนส่วนใหญ่ที่ยอมรับนวัตกรรมในระยะหลัง (Late Majority) พวกที่สงสัยและไม่ค่อยไว้วางใจ ส่วนมากจะยอมรับนวัตกรรมเมื่อคนอื่น ๆ ในระบบสังคมได้ทำอย่างนั้นแล้ว

5. พวกกล้าหลัง (Laggards) คือ พวกสุดท้ายที่จะยอมรับนวัตกรรม พวกนี้มักจะยึดมั่นในสิ่งเก่า ๆ และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เขาจะมองนวัตกรรมใหม่ ๆ ด้วยความไม่ไว้วางใจอย่างเปิดเผย ไม่ไว้วางใจในตัวสมาชิกกลุ่มนวัตกรรม เขาจะใช้นวัตกรรมก็ต่อเมื่อนวัตกรรมนั้นใช้กันมานานพอสมควรจนกลายเป็นวิถีอย่างหนึ่งของคนในอดีตแล้ว

โรเจอร์และชูเมเกอร์ (Rogers & Shoemaker, 1971, pp. 22-23) ได้สรุปลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อระดับการยอมรับนวัตกรรมไว้ 5 ลักษณะ คือ

1. ความได้เปรียบเชิงประโยชน์ (Relative Advantage) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมคิดว่า นวัตกรรมดีกว่า มีประโยชน์กว่าสิ่งเก่า ๆ ที่ปฏิบัติกันมา ยังมีความรู้ดีกว่ามีประโยชน์มาก โอกาสที่จะยอมรับก็มีมากขึ้น และความไวในการยอมรับจะมีมากขึ้น

2. ความเข้ากันได้ (Compatibility) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมรู้สึกหรือคิดว่า นวัตกรรมนั้นไปด้วยกันได้ หรือเข้ากับค่านิยม ประสิทธิภาพในอดีตตลอดจนความต้องการของตน นวัตกรรมนั้นก็จะได้รับการยอมรับเร็วกว่าและมากกว่านวัตกรรมอื่น ๆ

3. ความซับซ้อน (Complexity) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมเห็นว่านวัตกรรมนั้นยากในการเข้าใจและการใช้ต้องใช้เวลานานถึงจะยอมรับ แต่นวัตกรรมใดไม่ซับซ้อน ใช้งานง่ายนำไปใช้สะดวก ก็จะมีการยอมรับเร็วกว่าและสูงกว่านวัตกรรมอื่น ๆ

4. ความสามารถนำไปทดลองใช้ (Trialability) นวัตกรรมที่สามารถนำไปทดลองใช้ได้ จะได้รับการยอมรับรวดเร็วกว่านวัตกรรมที่ไม่สามารถไปทดลองใช้ได้

5. ความสามารถเห็นผลได้ (Observability) ถ้าผู้รับมองเห็นผลของนวัตกรรมได้ง่าย เขาก็จะยอมรับได้ง่ายและเร็ว

ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมแล้วก็คือ การกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมอีกต่อไป ถ้าหากนวัตกรรมที่ยอมรับเป็นผลอันเกิดจากการล้มเลิกแนวทางปฏิบัติเดิมก่อนที่จะใช้นวัตกรรมนั้น การกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมแสดงให้เห็นว่าการพยายามล้มเลิกแนวปฏิบัติเดิมไม่เกิดผลเต็มที่ ทำให้บุคคลหันกลับไปใช้ของเดิมอีกครั้ง ชูเมเกอร์ (Shoemaker, 1971, pp. 40-41 อ้างอิงจาก ลำลี ทองธิว, 2526) กล่าวว่า การกลับใจไม่ยอมรับนวัตกรรมนี้เกิดได้ 2 แบบ แบบแรกเรียกว่า การกลับใจเพราะมีนวัตกรรมอื่นที่ดีกว่ามาแทนที่ (Replacement Discontinuance) และอีกแบบหนึ่งคือการกลับใจ เพราะผลจากการใช้นวัตกรรมไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ปฏิบัติ (Replacement Discontinuance) ซึ่งความไม่พอใจเกิดขึ้นเพราะนวัตกรรมที่ใช้ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของผู้ใช้หรือผลจากการใช้นวัตกรรมไม่ได้ดีไปจากก่อนใช้แต่อย่างใด ความไม่พอใจนี้อาจเกิดจากการใช้นวัตกรรมนั้นไม่ถูกต้องทำให้ได้ผลไม่เต็มที่ ซึ่งลักษณะนี้จะเกิดมากในหมู่ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมช้ากว่าคนอื่น ๆ (Late Adopters) พวกเขายอมรับนวัตกรรมช้ากว่า

คนอื่นนั้นส่วนใหญ่เป็นพวกที่มีการศึกษาดำหรือได้รับการศึกษา เป็นพวกหัวโบราณไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงอะไรง่าย ๆ ในการที่บุคคลพวกนี้ยอมรับนวัตกรรมในตอนแรกก็เพราะได้รับชักจูงเชิงบังคับจากผู้บังคับบัญชา จากผู้มีอำนาจ เมื่ออำนาจบังคับหรือการโน้มน้าวลดอิทธิพลลง การยอมรับก็พลอยหมดไปด้วย

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย (พ.ศ.2545-2549)

แผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2549 เป็นแผนงานระดับชาติที่ถ่ายทอดนโยบายและหลักการสำคัญของ “นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544 - 2553 (ค.ศ.2001 - 2010) ของประเทศไทย” ให้เป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานสำคัญในช่วง 5 ปีแรกของนโยบายดังกล่าว

“นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฯ” จัดทำขึ้นโดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (กทช.) และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2544 และจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2545 ซึ่งนโยบายฯ และแผนแม่บทฉบับนี้จะเป็นกรอบให้ส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไปวางแผนทางจัดทำแผนระยะ 5 ปี กับให้องค์กรภาคเอกชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผนทางของตน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในภาพรวมทั้งประเทศต่อไป

แผนแม่บทฯ ฉบับนี้จะมีเนื้อหาสาระที่ประกอบด้วย ข้อวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ พันธกิจ กลยุทธ์ แผนงานกำหนดตารางเวลา เพื่อให้สอดคล้องประสานกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2549)

แม้ว่านโยบายฯ จะเริ่มเมื่อ พ.ศ.2544 เพื่อรับช่วงจากนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับแรก (IT2000) ก็ไม่ทำให้เกิดปัญหาในเชิงปฏิบัติ เพราะกิจกรรมหลายประการที่ได้เริ่มขึ้นด้วยแผนนโยบาย IT 2000 ยังดำเนินการต่อเนื่องอยู่ การสอดคล้องประสานระหว่างนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศฯ นี้กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 จะทำให้ประเทศไทยสามารถใช้ศักยภาพและประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของประชาชน ตามเป้าหมายของแผนพัฒนา ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสังเขปแผนแม่บทฯ จะประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

1.1 สาระและใจความสำคัญของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ.2544 – 2553 ที่กล่าวถึงความจำเป็นและแนวทางของประเทศไทยที่จะสร้างความเข้มแข็งในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยการพัฒนาสังคมไทยและประชากรไทยให้เป็นสังคมของการเรียนรู้ที่สามารถใช้ภูมิปัญญาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า กลายเป็นสังคมที่พัฒนาแล้วในทุกด้าน เกิดความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขทั่วกัน ทั้งนี้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยเป็นแรงขับเคลื่อนกิจกรรมห้าแขนงหลักให้เกิดผลเป็นรูปธรรมของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงที่ยั่งยืนและก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมของศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทยเป็นพื้นฐาน

เนื่องจากสาระโดยรวมของนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ.2544 - 2553 มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ด้าน คือ การบริหารงานของรัฐบาล (e-Government) พาณิชยกรรม (e - Commerce) อุตสาหกรรม (e-Industry) การศึกษา (e-Education) และสังคม (e - Society) เป็นเวลาถึงสิบปี เพื่อให้นโยบายเหล่านี้สามารถแปรไปสู่ภาคปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้ จึงนำกรอบยุทธศาสตร์สำคัญสามเรื่องมาพิจารณาเป็นอันดับเร่งด่วนก่อนและถือเป็นประเด็นหลักของแผนแม่บท ฯ พ.ศ. 2545 - 2549 ได้แก่การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของไทย การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารงานและบริการของภาครัฐ เพื่อก้าวสู่ e-Government นอกจากนี้ แผนแม่บท ฯ ยังได้นำเสนอยุทธศาสตร์สำคัญอีก 4 ยุทธศาสตร์ (นอกเหนือจาก 3 ยุทธศาสตร์ที่กล่าวแล้วข้างต้น) ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการริเริ่มการพัฒนาสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องใช้ความพยายาม ทรัพยากรต่าง ๆ และเวลาอีกมากพอสมควร ผลที่จะเกิดจากการนำแผนแม่บท ฯ ฉบับนี้ไปปฏิบัติ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการวางรากฐานที่จะทำให้การดำเนินการของกลยุทธ์อื่น ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ.2544 - 2553 ที่จะเริ่มดำเนินการในช่วง 5 ปีหลัง (พ.ศ.2550 - 2554)

1.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT analysis) ของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย ที่จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์หลักของแผนแม่บทฯ

1.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผนแม่บท ฯ และยุทธศาสตร์ ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ SWOT พร้อมทั้งแผนงานและกิจกรรมรองรับยุทธศาสตร์

1.4 แผนงานที่เป็นพลังขับเคลื่อนหลัก ซึ่งต้องเร่งดำเนินการก่อน เพื่อช่วยขับเคลื่อนให้แผนงานอื่น ๆ ที่จะเริ่มตามมามีไปได้อย่างสอดคล้องและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

1.5 แผนงาน/โครงการที่ต้องดำเนินการ ซึ่งจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของการบริหารแผนโดยการกำหนดระยะเวลาของแผนงาน รวมทั้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

1.6 การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนแม่บท ฯ

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(พ.ศ.2545-2549)

เป้าหมายโดยรวมและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2545-2549 ได้กำหนดเป้าหมายโดยรวม ไว้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ 1 พัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถและยกระดับความรู้ในการประยุกต์ใช้ ICT ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติรวมทั้งแต่งตั้งบุคลากรให้ตรงตามสายงาน ICT1.1 เป้าหมาย พัฒนางค์ความรู้และการใช้งานของข้าราชการตำรวจและบุคลากรในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยประยุกต์ใช้ ICT ในการฝึกอบรมแบบ e-learning เพื่อให้หน่วยต่าง ๆ มีโอกาสศึกษาหาความรู้และนำไปใช้งานได้ด้วยตนเองได้ตลอดตัวตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็นการประหยัดงบประมาณ และเวลาในการจัดฝึกอบรม

1.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

1.2.1 แผนงาน การพัฒนาและจัดเตรียมการฝึกอบรมแบบ e-learning ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1.1 จัดตั้งแหล่งการศึกษาแบบ e-Learning ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2.1.2 พัฒนาการศึกษารูปแบบ e-Learning ให้ครอบคลุมความรู้ทั้งในด้านงานในการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2.2 โครงการ/กิจกรรมหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

1.2.2.1 โครงการพัฒนาศักยภาพตามสายงาน ซึ่งประกอบไปด้วยงานด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน คือ สายงานด้านหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่หลัก สายงานด้านหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่เสริม สายงานด้านหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอำนวยการและสนับสนุนสายงานด้านหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิค สายงานด้านหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษา สายงานด้าน

หน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ครอบคลุมงานในการกิจของทุก กองบัญชาการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2.2.2 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของ โรงเรียน นายร้อยตำรวจ

1.2.2.3 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของ กองบัญชาการศึกษา

1.2.2.4 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของ สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ

1.2.2.5 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของ สถาบันส่งเสริมการสอบสวน

2. ยุทธศาสตร์ 2 วิเคราะห์โครงสร้างและอัตรากำลังพล พัฒนาและจัดตั้งหน่วยงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นสายงานทางด้านเทคนิคเป็นการเฉพาะทางอย่างชัดเจน ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ กองบังคับการ สถานีตำรวจ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ ให้สามารถส่งเสริมเกื้อกูลการทำงานของภาครัฐ และ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.1 เป้าหมาย สร้างศักยภาพให้เกิดเป็นสายงานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแยกเป็นสายงานเฉพาะทางด้านเทคนิคสอดคล้องกับงานในการกิจของกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เกิดบูรณาการและเอกภาพในระบบข้อมูล การวางแผน การ ประสานงาน และการจัดสรรงบประมาณภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นกับกองบัญชาการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก โดยมีหน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารครอบคลุมรองรับ เพื่อปฏิบัติภารกิจทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค มีอัตราและกำลังพลที่มี ความรู้ทางวิชาการและพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ และ พอเพียง ภายใต้การบริหาร ควบคุม และสั่งการจาก CEO ตร.

2.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

2.2.1 แผนงาน วิเคราะห์โครงสร้างและอัตรากำลังของกลางบัญชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมเพื่อสนองตอบ E-POLICE ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.2.2 โครงการ/กิจกรรมหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.2.1 โครงการวิเคราะห์อัตรากำลังพลของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.2.2.2 โครงการบรรจุและแต่งตั้งบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่

3. ยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการสื่อสาร โดยจัดให้มีระบบ เครือข่ายด้านการสื่อสารข้อมูลในลักษณะเครือข่ายหลัก (Backbone) และการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เป็นหนึ่งเดียวของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเชื่อมโยงไปยังทุกหน่วยงานทั่วประเทศ

3.1 เป้าหมาย พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของโครงข่ายสารสนเทศหลัก

(Backbone) ในโครงการ Polis ให้เป็นระบบ VPN (Virtual Private Network) และ VPDN (Virtual Private Dial – up Network) รวมทั้ง การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นหนึ่งเดียวของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เชื่อมโยงไปยังทุกหน่วยงานทั่วประเทศ และจัดการบริหารใช้โครงข่ายสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงปลอดภัย

3.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

3.2.1 แผนงาน การปรับปรุงและโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีความทั่วถึงและทัดเทียมกัน ทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน โดยคำนึงความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3.2.2 โครงการ/กิจกรรมหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.2.1 โครงการพัฒนาระบบและปรับปรุงเครือข่ายการสื่อสาร (Communication Network) ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.2.2.2 โครงการพัฒนาและเสริมสร้างระบบเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลระหว่างศูนย์ปฏิบัติการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กับ ศูนย์ปฏิบัติการทำเนียบรัฐบาล และ หน่วยงานอื่น ๆ (PMOC: Prime Minister Operation Center – MOC:Minister Operation Center)

3.2.2.3 โครงการพัฒนาระบบและปรับปรุงระบบสื่อสาร

4. ยุทธศาสตร์ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูล (Data Information Infrastructure) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นระบบสอดคล้องใช้งานร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1 เป้าหมาย สร้างมาตรฐานของข้อมูลให้เกิดเป็นโครงสร้างของระบบฐานข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลให้บริการข้อมูลซึ่งกันและกัน บนฐานข้อมูลซึ่งหน่วยงานนั้น ๆ เป็นเจ้าของข้อมูลอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถใช้งานร่วมกันได้อย่างสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อน ผ่านเครือข่ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ทั่วประเทศ (Intranet) อย่างรวดเร็ว และบรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้งาน อีกทั้ง เป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานตามนโยบายของรัฐบาล เพื่ออนุญาตให้หน่วยงานภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัทเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป สามารถรับทราบข้อมูลที่สามารถเปิดเผยหรือเชื่อมโยงกันได้ ตามสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้สร้างเสริมศักยภาพและวางระบบไว้ (Internet) ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักความจำเป็น และความปลอดภัยของข้อมูลซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในการกิจ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กฎหมายรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศชาติเป็นสำคัญอันดับแรก

4.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

4.2.1 แผนงาน พัฒนา ออกแบบ และเสริมสร้างจัดระบบฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานและเพียงพอตามงานในภารกิจของแต่ละหน่วย

4.2.2 โครงการ/กิจกรรมหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 2

ปราบปรามยาเสพติด

4.2.2.1 โครงการพัฒนาการรวบรวมระบบสารสนเทศ

4.2.2.2 โครงการระบบสารสนเทศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS)

4.2.2.3 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

4.2.2.4 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองบัญชาการตำรวจ

4.2.2.5 โครงการพัฒนาระบบ C3I ของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล

4.2.2.6 โครงการพัฒนาระบบ C3I จังหวัดปริมณฑล 6 จังหวัด

4.2.2.7 โครงการพัฒนาระบบ C3I เพิ่มเติมในส่วนระบบสื่อสารข้อมูลไร้สาย

4.2.2.8 โครงการพัฒนาระบบ C3I เมืองใหญ่ 3 จังหวัด

4.2.2.9 โครงการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ต

4.2.2.10 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.2.2.11 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองบัญชาการตำรวจตระเวน

ชายแดน

4.2.2.12 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองบัญชาการตำรวจ

สอบสวนกลาง

4.2.2.13 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานส่งกำลังบำรุง

4.2.2.14 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานแพทย์ใหญ่

4.2.2.15 โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

4.2.2.16 โครงการจัดหาเทคโนโลยีพิเศษ

4.2.2.17 โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศกรณี

เร่งด่วน

4.2.2.18 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของงานจราจร

4.2.2.19 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานตำรวจสันติบาล

4.2.2.20 โครงการจัดหาสารสนเทศของกองบัญชาการและหน่วยงานต่าง ๆ

5. ยุทธศาสตร์ 5 วิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพึ่งพาตนเองของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเน้นการส่งเสริมการจัดทำซอฟต์แวร์และระบบความปลอดภัยของข้อมูล

5.1 เป้าหมาย ส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยพิจารณาพัฒนา/จัดหาซอฟต์แวร์ของระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ทุกหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะเน้นไปที่สายงานต่าง ๆ ในทุกสายงานของสถานีตำรวจ และในการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Back Office) และการให้บริการประชาชน (Front Office) ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของทางราชการ และตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานอย่างแท้จริง อีกทั้ง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความสามารถพิเศษทางเทคนิค ในการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

5.2.1 แผนงาน การส่งเสริม พัฒนา และจัดหาซอฟต์แวร์ของระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นจากข้าราชการ

5.2.2 โครงการ/กิจกรรมหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

5.2.2.1 โครงการแข่งขันชิงรางวัลในการพัฒนาระบบซอฟต์แวร์การปฏิบัติงาน ในสายงานต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยพัฒนาขึ้นจากข้าราชการตำรวจ เพื่องานในการกิจของทุกสายงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เน้นงานในด้านบริหาร ฝ่ายอำนวยการ ด้านงานสืบสวน ด้านงานสอบสวน ด้านงานปราบปราม ด้านงานจราจร ทั้งนี้เพื่อยอมรับและยกย่องประกาศให้ใช้เป็นซอฟต์แวร์มาตรฐานในงานต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5.2.2.2 โครงการแข่งขันชิงรางวัลในการพัฒนาระบบซอฟต์แวร์งานเทคนิคและงานเฉพาะทาง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยพัฒนาขึ้นจากข้าราชการตำรวจ เพื่องานในการกิจของทุกสายงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเน้นงานทางด้านการรักษาปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อยอมรับและยกย่องประกาศให้ใช้เป็นซอฟต์แวร์มาตรฐานในงานต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

5.2.2.3 โครงการแข่งขันชิงรางวัลในการพัฒนาเว็บไซต์แต่ละหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยพัฒนาขึ้นจากข้าราชการตำรวจ เพื่องานในการกิจของทุกสายงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเน้นการให้บริการประชาชน

5.2.2.4 โครงการแข่งขันชิงรางวัลในการบันทึกข้อมูลและนำข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล เพื่อให้แต่ละฐานข้อมูลมีข้อมูลที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์ใน

ฐานะผู้เป็นเจ้าของข้อมูลผู้ต้องทำการบันทึก เปลี่ยนแปลง แก้ไข ประมวลผล ทำสถิติ และนำข้อมูลเข้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาของฐานข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานนั้น ๆ เป็นเจ้าของข้อมูล เน้นงานในภารกิจงานด้านอาชญากรรม และงานด้านจราจร เป็นอันดับแรก

6. ยุทธศาสตร์ 6 การบริหารจัดการลงทุนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความเหมาะสม รองรับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถใช้งานได้อย่างเพียงพอมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบชัดเจน

6.1 เป้าหมาย จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้งานทดแทนเครื่องเดิมหรือเพิ่มเติมจากเดิมในปริมาณที่เหมาะสม และพอเพียงกับการใช้งานต้องตรงกับความต้องการของภารกิจของทุกหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

6.2 แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมหลัก

แผนงาน พิจารณาจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ทันสมัย ให้มีความเหมาะสมใช้ในการกิจต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าในการลงทุนสูงสุด

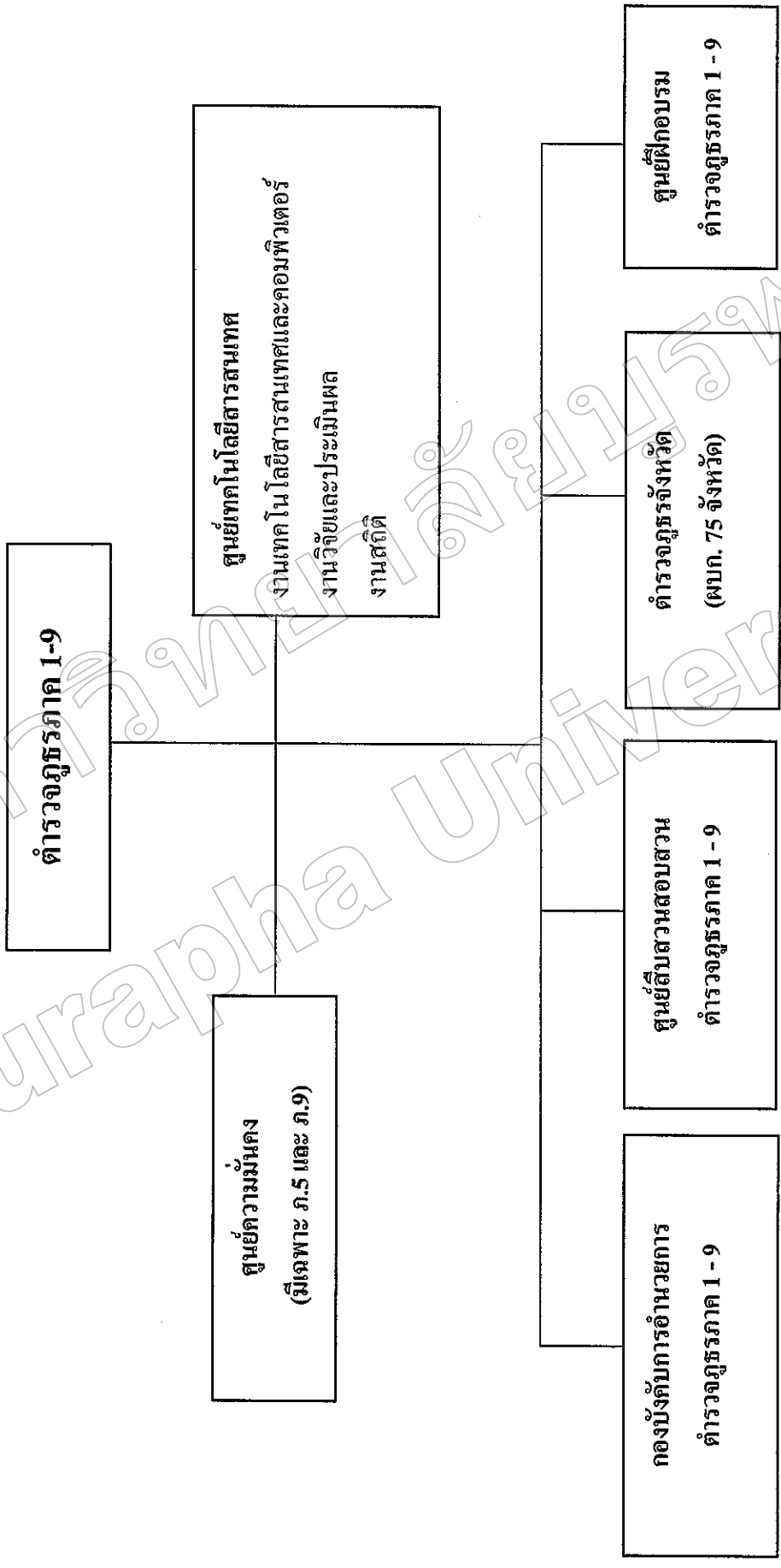
โครงสร้างและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

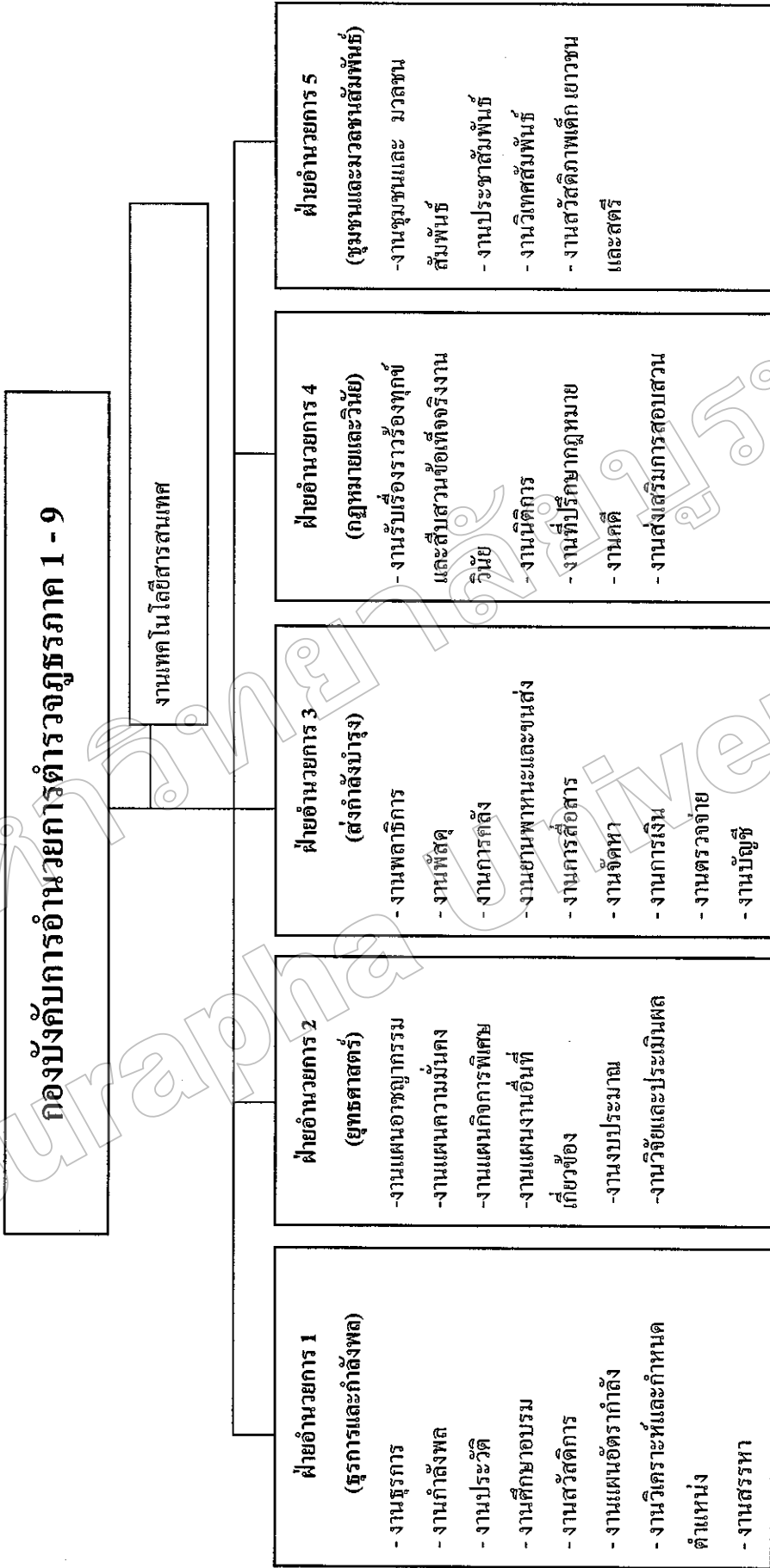
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 นายกรัฐมนตรีได้ออกกฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548 ไว้แสดงได้ดังภาพที่ 2

2. การจัดองค์กรตำรวจภูธรภาค 2

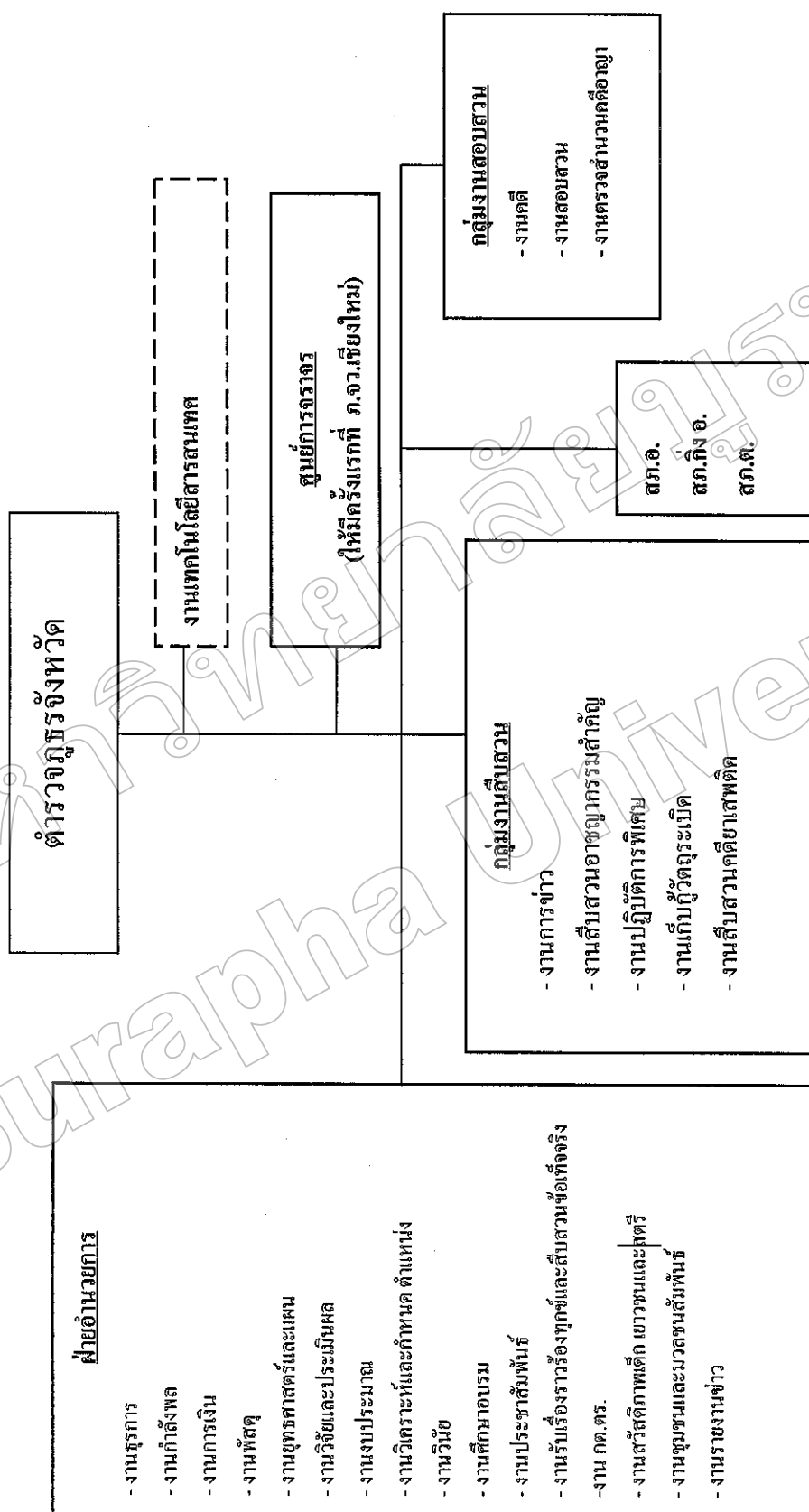
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 นายกรัฐมนตรีได้ออกกฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548 ไว้แสดงได้ดังภาพที่ 2

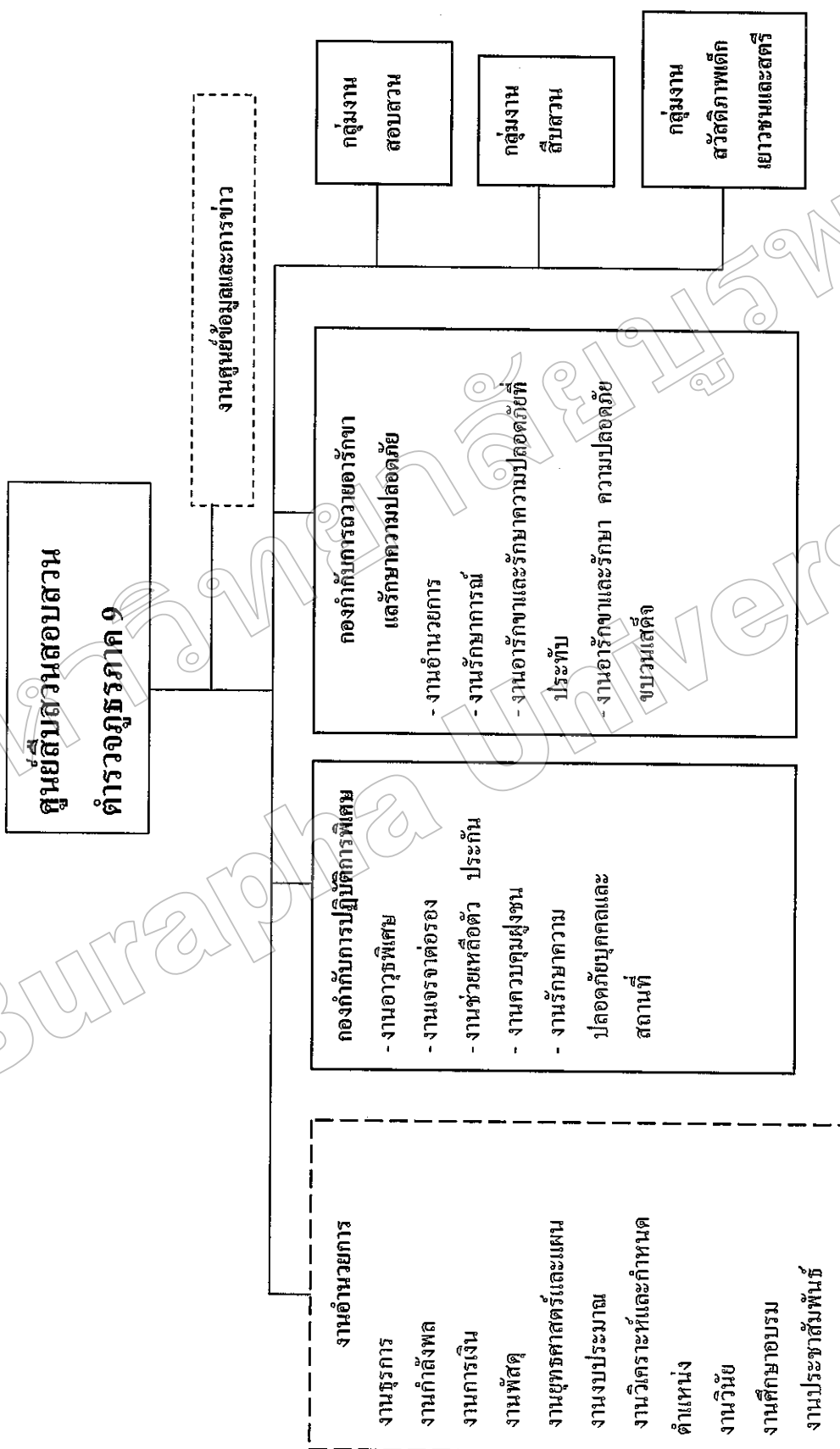
ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างของตำราจรรยาบรรณภาค 2 (ตาม กฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548)

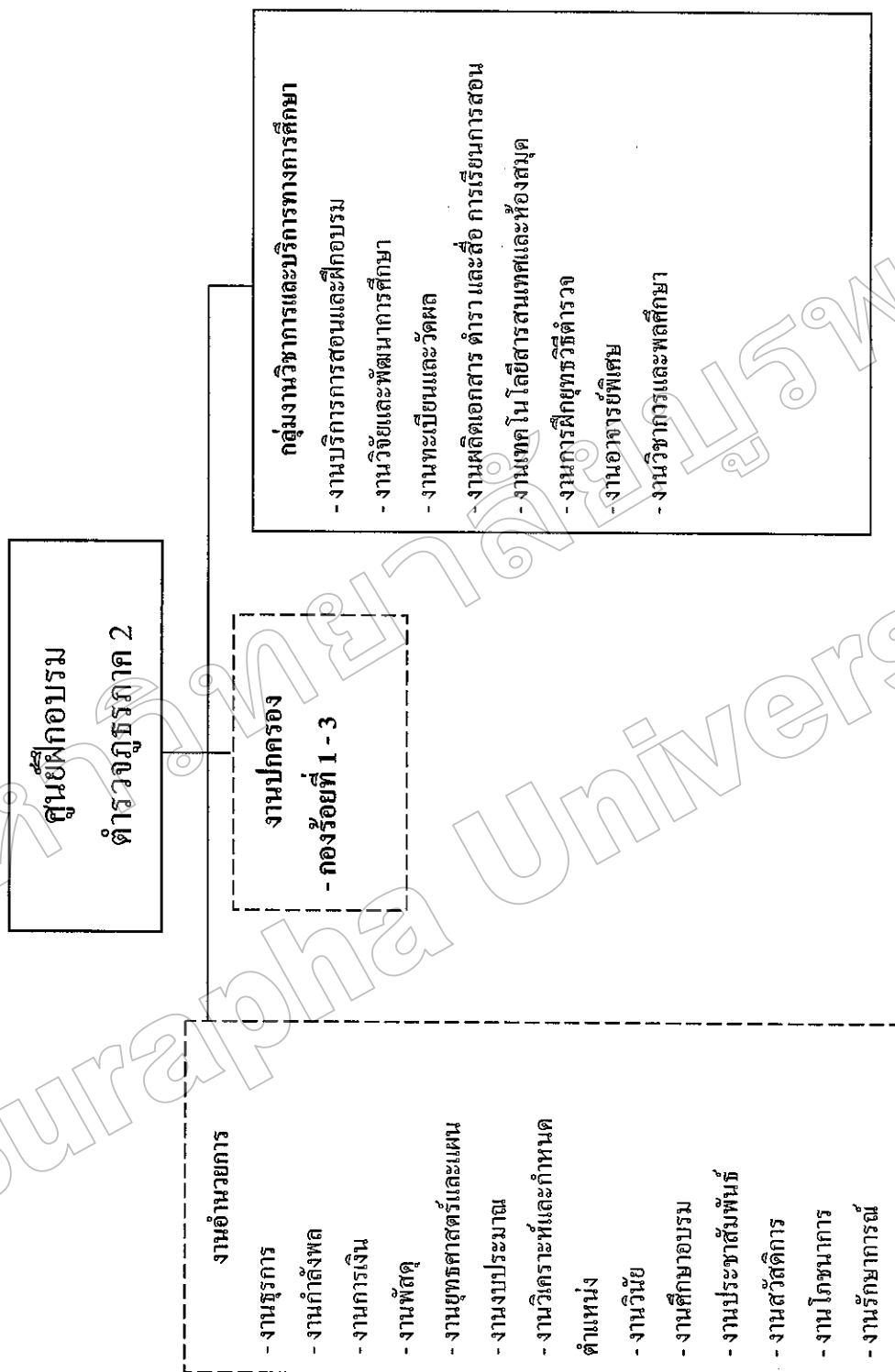
ภาพที่ 4 แสดงโครงสร้างของกองบังคับการตำรวจภูธรภาค 2 (ตาม กฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548)

ภาพที่ 5 แสดงโครงสร้างของตำรวจภูธรจังหวัด (ตาม กฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548)

ภาพที่ 6 แสดงโครงสร้างของศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2 (ตาม กฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548)

ภาพที่ 7 แสดงโครงสร้างของศูนย์พัฒนาคุณภาพ ตำราวุฒธรรภาค 2 (ตาม กฎกระทรวง แบ่งและจัดตั้งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548)

3. การกิจและหน้าที่ฝ่ายอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด

ฝ่ายอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการกำหนดนโยบาย วางแผน ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยรองตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย หมายถึง พิจารณากลับกรองรวบรวมข้อมูลข่าวสารและข้อเท็จจริง หาข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถพิจารณาสั่งการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

1. งานธุรการและกำลังพล มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบรรจุ แต่งตั้งบำเหน็จความชอบการจัดประวัติ การลา การออกจากราชการ การวางแผนกำลังพล คดีวินัย งานสวัสดิการ ตลอดจนงานสารบรรณการติดต่อประสานงาน และการจัดการประชุมของตำรวจภูธรจังหวัด โดยแบ่งเป็น 3 หมวดงาน ดังนี้

1.1 หมวดธุรการ

1.2 หมวดกำลังพล

1.3 หมวดคดีวินัย

2. งานสืบสวน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสืบสวน หาข่าว และปฏิบัติการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อันเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยต่าง ๆ ในตำรวจภูธรจังหวัด หรือทำการสืบสวนเรื่องอื่น ๆ ตามที่อยู่บังคับบัญชามอบหมาย โดยการนำความรู้ด้านวิทยาการมาใช้ เช่น การจัดทำระบบเกี่ยวกับทะเบียนประวัติอาชญากร ข้อมูลพฤติกรรมของคนร้าย รวมทั้งการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยต่าง ๆ เพื่อการสืบจับคนร้าย เป็นต้น นอกจากนี้ยังรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการควบคุมคนต่างด้าวและญวนอพยพ ในพื้นที่ของตำรวจภูธรจังหวัด อีกส่วนหนึ่งด้วย โดยแบ่งเป็น 4 หมวดงาน ดังนี้

2.1 หมวดธุรการ

2.2 หมวดสืบสวน

2.3 หมวดวิทยาการจัดการ

2.4 หมวดการข่าว

3. งานนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ในพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัด เพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์หาแนวทางในการกำหนดนโยบายการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ศึกษานโยบายจากหน่วยงานเพื่อนำมาเพื่อปรับปรุงและจัดทำแผนงานด้านต่าง ๆ ติดตามการปฏิบัติตามแผนประเมินผล และสรุปผลวางแผนพัฒนาบุคลากร และหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ทำการจัดฝึกอบรมดำเนินการวิจัยประชาสัมพันธ์ และการดำเนินการอื่น ๆ ให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็น 4 หมวดงาน ดังนี้

3.1 หมวดธุรการ

3.2 หมวดนโยบายและแผน

3.3 หมวดฝึกอบรม

3.4 หมวดประชาสัมพันธ์

4. งานส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่ความรับผิดชอบให้การสนับสนุน ดำรงจรรยาบรรณ ในด้านสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและให้ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การเคลื่อนย้ายคน และสิ่งของทั้งในงานป้องกันปราบปราม และการปฏิบัติการสนับสนุนอื่น ๆ ตลอดจนการดูแลอาคารที่พักอาศัยและครุภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงาน อาคาร บ้านพัก ฯลฯ โดยการจัดหา แจกจ่ายอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการดูแลรักษา แนะนำ ควบคุมการใช้งาน และจำหน่ายเมื่อหมดสภาพ โดยแบ่งเป็น 4 หมวดงาน ดังนี้

4.1 หมวดธุรการ

4.2 หมวดพลธิการ

4.3 หมวดขนส่ง

4.4 หมวดสื่อสาร

5. งานสอบสวน มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบหลักฐาน และความสมบูรณ์ของสำนวนคดีและหลักฐานต่าง ๆ ของคดีที่อยู่ในอำนาจของตำรวจจังหวัด ที่จะดำเนินการรวมทั้งการดำเนินการจัดเก็บรักษาหลักฐานต่าง ๆ ที่ประกอบสำนวนคดี เช่น การเก็บรักษาของกลาง การจัดทำสถิติที่เกี่ยวข้อง การรายงานเกี่ยวกับคดี และเกี่ยวกับคดี หรือตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น อัยการ ศาล เป็นต้น โดยแบ่งเป็น 3 หมวดงาน ดังนี้

5.1 หมวดธุรการ

5.2 หมวดสอบสวน

5.3 หมวดรักษาของกลาง

6. งานงบประมาณและการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านงบประมาณและการเงิน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจจังหวัด ให้ดูล่วงไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบไปด้วยการสำรวจความต้องการงบประมาณ การจัดทำประมาณการงบประมาณ จัดทำคำของบประมาณควบคุมการใช้งบประมาณ ตลอดจนงานการเงินและบัญชี นอกจากนี้ให้รวมถึงการจัดการด้านสวัสดิการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวดงาน ดังนี้

6.1 หมวดธุรการ

6.2 หมวดบประมาณและบัญชี

6.3 หมวดตรวจสอบเอกสารการเงิน

6.4 หมวดรับ – จ่าย และเก็บรักษา

7. หน่วยปฏิบัติการพิเศษ มีหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันและปราบปราม รวมถึงการเป็นหน่วยปราบปรามการกระทำความผิดความไม่สงบต่าง ๆ

ฝ่ายอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการกำหนดนโยบาย วางแผนอำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยรอง ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย หมายถึง พิจารณากลับกรองรวบรวมข้อมูลข่าวสารและข้อเท็จจริง หาข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถพิจารณาสั่งการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานตำรวจ

1. การใช้คอมพิวเตอร์ในงานตำรวจในอดีต

ในปี พ.ศ. 2522 มีการปรับปรุงระบบโดยนำข้อมูลของกองทะเบียนกรมตำรวจ เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลให้กับหน่วยต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2524-2525 ได้มีการยกฐานะของศูนย์ประมวลข่าวสาร ซึ่งเดิมเป็นหน่วยที่ไม่มีอัตราการจัดกำลัง เป็นหน่วยงานระดับกองกำกับกร ตั้งกีดในสำนักงานเลขานุการ กรมตำรวจ และได้มีการเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์จากบริษัท ไอบีเอ็ม ทั้งนี้บริษัท ไอบีเอ็มได้เข้ามาช่วยวางระบบฐานข้อมูลและเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงดูแลระบบให้ในขณะนั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2528-2529 กรมตำรวจในขณะนั้นได้มีการปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ของศูนย์ประมวลข้อมูลใหม่ทั้งหมด โดยเลิกเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์ในระบบเก่าและดำเนินการเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์จาก บริษัท Advanced Info Service Public Co., LTD. (AIS) ของเครือชินวัตร ทั้งนี้บริษัทใหม่ได้เข้ามาดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลและวางระบบซึ่งได้ปฏิบัติงานตลอดมา เครื่องที่เช่าในขณะนั้นเป็นเครื่องขนาดใหญ่แบบเมนเฟรม รุ่น 4381 หน่วยความจำ 8 Mb (พ.ต.อ.วรินทร์ บุญเกียรติ, สัมภาษณ์ 10 กรกฎาคม 2542) ในอัตราเดือนละ 1,470,000 บาท โดยนำมาใช้งานต่าง ๆ ดังนี้

ฐานข้อมูลเงินเดือน

ฐานข้อมูลทะเบียนรถยนต์

ฐานข้อมูลหมายจับ

ฐานข้อมูลใบสั่ง

ฐานข้อมูลทะเบียนกลางของกองตำรวจสันติบาล

ฐานข้อมูลใบพกพาอาวุธปืน

แต่ในการดำเนินการเกี่ยวกับฐานข้อมูลดังกล่าวไม่ค่อยประสบผลสำเร็จมากนัก จนถึงปี พ.ศ.2534 ได้มีการจัดทำคำขอของงบประมาณจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมตำรวจ โดยมีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาในการตรวจสอบระบบคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลของกรมตำรวจ มีการกำหนดคุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้งาน แล้วดำเนินการจัดทำคำขอของงบประมาณ

ปี พ.ศ. 2536 ได้มีการอนุมัติโครงการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่เป็นเรื่องสร้างความประหลาดใจให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการเป็นอย่างมากที่การจัดทำโครงการได้ใช้คุณสมบัติเฉพาะของเครื่องคอมพิวเตอร์และการติดตั้งและวางระบบจากบริษัท AIS แต่เมื่อถึงเวลาจัดซื้อเครื่อง ได้มีการเปลี่ยนแปลง คุณสมบัติเฉพาะของเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่ และบริษัทที่ประมูลได้กลับเป็นบริษัท Control Data Thailand Ltd. (CDG) ซึ่งเป็นผู้เข้ามาดำเนินการติดตั้งและวางระบบฐานข้อมูลในภายหลัง (พ.ต.อ.วรินทร์บุญเกียรติ, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2542) และนี่คือที่มาของโครงการ POLIS

ในปัจจุบันกรมตำรวจได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ (พ.ศ.2543-2545) เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศเป็นการส่งเสริมการให้บริการ การปฏิบัติงาน และการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อใช้เป็นแผนในการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีอีกด้วย (รายละเอียดของแผนปรากฏในผนวก)

2. เทคโนโลยีสารสนเทศกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันนั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

2.1 ระบบสารสนเทศของหน่วยงานภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.2 ระบบสารสนเทศของหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระบบสารสนเทศของหน่วยงานภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระบบทะเบียนราษฎร ของสำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครองเป็นระบบทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน รูปถ่าย ลายพิมพ์นิ้วมือ และทะเบียนอาวุธปืนในส่วนของภูมิภาค ซึ่งจะต่อเชื่อมโยงกับโครงการ POLIS ในระบบ Online ในอนาคตแต่ปัจจุบันเป็นเพียงการสำเนาข้อมูล (Copy/duplicate) เพื่อนำมาเก็บไว้ที่ศูนย์ข้อมูลของโครงการ POLICE เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลภายในโครงการเท่านั้น

ระบบทะเบียนยานพาหนะ ของกรมการขนส่งทางบก เป็นระบบทะเบียนยานพาหนะ และใบอนุญาตขับขี่ ทุกประเภท โดยข้อมูลในเขตกรุงเทพมหานคร จัดเก็บอยู่ที่ กรมการขนส่งฯ (หมอชิต) ในส่วนภูมิภาค จัดเก็บตามเขตต่าง ๆ แล้วส่งข้อมูลในรูปแบบ Backup File (ไฟล์สำรอง ใช้เรียกค้นไม่ได้) มาเก็บที่หมอชิต ขณะนี้กรมการขนส่งทางบก อยู่ระหว่างปรับปรุงเครื่องเพื่อให้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ทั่วประเทศ ซึ่งจะต่อเชื่อมโยงกับ โครงการ POLIS ในอนาคตเช่นกัน และในปัจจุบันยังคงดำเนินการในรูปแบบเดียวกันคือ เป็นการสำเนาข้อมูลมาเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลของโครงการ POLIS

ระบบประกันภัยยานพาหนะ ของกลุ่มบริษัทประกันภัยเป็นระบบที่กลุ่มบริษัทประกันภัยร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อร่วมกันใช้งานตามพระราชบัญญัติผู้ประสบภัยจากรถฯ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ทันสมัยที่สุด นับแต่ผู้ซื้อรถใหม่ (ป้ายแดง) โดยยังไม่ได้จดทะเบียนกับกรมการขนส่งฯ ซึ่งทำให้ทราบชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถได้อย่างทันสมัยที่สุด

ระบบประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคม เป็นระบบที่จัดเก็บหมายเลขประกันสังคม ชื่อ และที่อยู่ บริษัทที่ทำงาน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ฯลฯ สามารถใช้ค้นหาข้อมูลได้กรณีที่ผู้นั้นทำงานเป็นลูกจ้างในภาคเอกชน

ระบบการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ของสำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด เป็นระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ใช้งานด้านการปราบปรามยาเสพติด, สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ใช้งานด้านการบันทึกและตรวจสอบหนังสือเดินทางและหมายจับ, กองทะเบียนประวัติอาชญากร ใช้งานด้านการบันทึกหมายจับและประวัติบุคคลต้องโทษ ระบบนี้เชื่อมโยงกับระบบหนังสือเดินทางด้วย

ระบบหนังสือเดินทาง ของกระทรวงการต่างประเทศ เป็นระบบจัดเก็บรายละเอียดหนังสือเดินทาง ประวัติ ตำนานรูปพรรณ ภาพถ่ายของผู้เดินทางเข้าออกประเทศ

ระบบแผนที่ของ กรมผังการผังเมืองเป็นระบบที่ได้จัดเก็บแผนที่ ทั้งภาพถ่ายทางอากาศ และแผนที่ซึ่งแปลงเป็นลายเส้น มีทั้งในเขตชุมชนเมือง ชนบท ทั่วประเทศ ส่วนที่เป็นป่าเขามิบางส่วน โดยตามโครงการจะทำครอบคลุมทั่วประเทศเช่นกัน ระบบแผนที่นี้สามารถย่อขยายได้จนเห็นถึง อาคารบ้านเรือน สามารถเลือกดูได้หลายประเภท เช่น ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน ทางเดิน สายไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ฯลฯ

ระบบตำรวจสากล (INTERPOL) ของตำรวจสากล เป็นระบบของตำรวจสากล เพื่อกระจายข้อมูลเรื่องหมายจับ คนร้ายสากล ผู้ก่อการร้าย ผู้มีรายชื่อบัญชีดำ เชื่อมโยงจากสำนักงาน

ใหญ่ที่ ฝรั่งเศส ผ่าน ญี่ปุ่น มายังกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยกองการต่างประเทศเป็นผู้ใช้ระบบนี้

ระบบอาเซียนอาโพล (ASEANAPOL) ของตำรวจประเทศกลุ่มอาเซียน เป็นระบบที่องค์การตำรวจของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน ร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่สิงคโปร์ กองการต่างประเทศเป็นผู้ใช้ระบบนี้

ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อใช้ค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

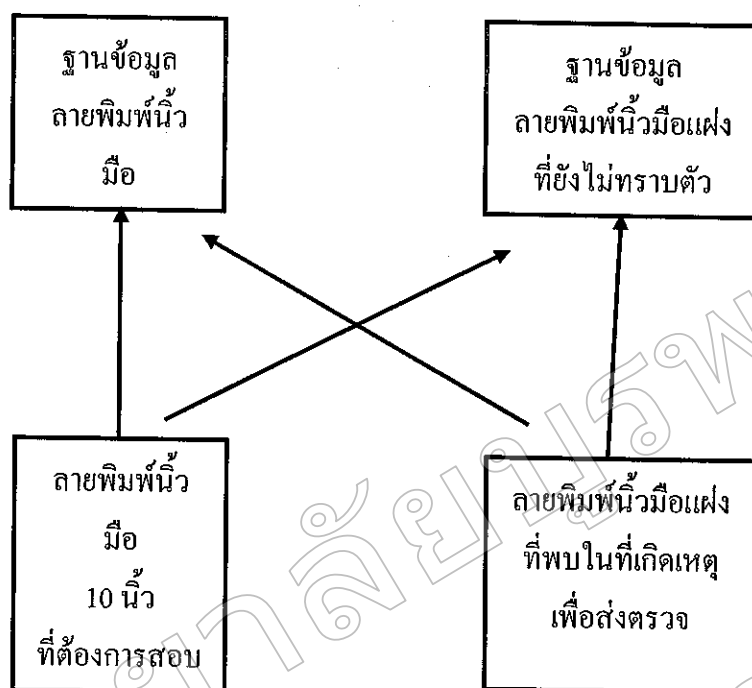
ระบบสารสนเทศของหน่วยงานอื่น ๆ (นอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

นอกจากนี้ยังมีระบบสารสนเทศของหน่วยงานอื่น ๆ นอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อีกจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับระบบงานของตำรวจ เช่น ระบบธนาคาร, เงินทุนหลักทรัพย์, องค์การโทรศัพท์, การสื่อสาร ฯ , บริษัทผู้ดำเนินการ โทรศัพท์ทั้งแบบมือถือและตามสาย, บริษัทดำเนินการระบบวิทยุติดตามตัว (Pager) ฯลฯ ซึ่งอาจขอความร่วมมือกับเจ้าของระบบ เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการเป็นกรณีพิเศษ แต่การจะขอต่อเชื่อมโยงเข้ากับระบบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้น อาจมีปัญหาด้านการดำเนินการทางธุรกิจ

ระบบสารสนเทศของหน่วยงานภายใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) ของกองพิสูจน์หลักฐานได้รับความช่วยเหลือจากประเทศญี่ปุ่น (JICA) เก็บข้อมูลได้ 500,000 คน เพื่อใช้ค้นหาลายพิมพ์นิ้วมือ จากลายพิมพ์นิ้วมือแฝงที่ได้จากที่เกิดเหตุ

ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร เก็บข้อมูลได้มากกว่า 5,000,000 คน เพื่อใช้ค้นหาประวัติการกระทำผิดจากลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้วของผู้ต้องหาที่ได้จากสถานีตำรวจและลายพิมพ์นิ้วมือแฝง โดยข้อมูลที่เก็บไม่ซ้ำกับของกองพิสูจน์หลักฐาน โดยมีหลักการทำงานดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงระบบการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ

1. ถ้าพบลายพิมพ์นิ้วมือแฝงในที่เกิดเหตุ จะนำไปตรวจกับฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้ว ทั้ง 5 ล้านคนที่จัดเก็บอยู่ เพื่อหาตัวบุคคล ถ้าพบก็จะตอบยืนยันว่าคนร้ายนั้นคือใคร
2. ถ้านำลายพิมพ์นิ้วมือแฝง ไปตรวจในฐานข้อมูล 10 นิ้ว แล้วไม่พบจะนำไปตรวจกับฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือแฝง ถ้าไม่พบอีกจะนำไปจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือแฝง แต่ถ้าพบก็จะตอบยืนยันว่า คนร้ายที่ไม่ทราบตัวนั้นได้กระทำความผิดซ้ำอีก
3. ถ้าได้ลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้วของผู้ต้องหาที่จับกุมได้หรือต้องสงสัย ก็จะนำไปตรวจกับฐานข้อมูล 10 นิ้ว ถ้าพบแสดงว่าเคยมีประวัติอยู่แล้ว ก็จะไปเข้าระบบ CDOS เพื่อค้นหาและเพิ่มเติมประวัติต่อไป (ถ้าลายพิมพ์นิ้วมือใหม่นั้น มีความชัดเจนกว่าของเก่าที่เก็บอยู่ ก็จะเก็บเข้าฐานข้อมูลแทนที่ของเดิม เพื่อสะดวกในการใช้งานต่อไป)
4. ถ้าได้ลายพิมพ์นิ้วมือ 10 นิ้วของผู้ต้องหาที่จับกุมได้หรือต้องสงสัย แล้วนำไปตรวจกับฐานข้อมูล 10 นิ้ว ปรากฏว่าไม่พบแสดงว่าไม่เคยมีประวัติอยู่ ก็จะบันทึกเพิ่มเติมลงไปในฐานข้อมูล 10 นิ้ว พร้อมกับไปค้นหาในฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือแฝงที่ยังไม่ทราบตัว ถ้าพบก็จะสามารถแจ้งข้อหาเพิ่มเติม เป็นการคิดบัญชีย้อนหลังได้ แล้วจึงลบข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือแฝงของผู้นั้นออกไป

ระบบทะเบียนประวัติอาชญากร (CDOS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อจัดเก็บ และค้นหาประวัติการกระทำผิด แผนประทุษกรรม คำนิรूपพรรณ หมายจับ ฯลฯ ใช้ควบคู่กับ AFIS

ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย (PI-CASSO) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร (Police Identikit: Computer Assisted Suspect Sketching Outfit) เป็นระบบที่ใช้สร้างภาพคนร้าย ตามคำบอกเล่าของพยาน โดยนำข้อมูลที่เป็นรูปร่างชิ้นส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าบุคคล จาก 7 ชิ้นส่วนหลักของใบหน้า อันได้แก่ โครงรูปหน้า ทรงคิ้ว ตา จมูก ปาก หู มาประกอบกัน เป็นใบหน้า แล้ววาดแต่งเติมเพิ่มรายละเอียด เป็นภาพเสมือนภาพสเก็ตแรงด้วยมือปรากฏเป็น ภาพสีเทา 256 เฉดสี มีขนาดของภาพ 3×4 นิ้ว โดยประมาณ โดยกองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นผู้พัฒนาระบบขึ้นมาเองร่วมกับ อาจารย์ปรมินทร์ กุลพิจิตร ปัจจุบันมีทั้ง โปรแกรมที่ต้องใช้กับ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์แบบแมคอินทอช (Macintosh) และ โปรแกรมที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร ได้พัฒนารุ่นใหม่ให้ใช้กับเครื่อง PC บน Windows 95 ทั่วไปได้

ระบบศูนย์ปฏิบัติการ C3I ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (Command, Control, Communication and Information) เป็นระบบงานทางคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการบริการประชาชน ทางด้านการรับแจ้งเหตุคว้นเหตุร้าย มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบสื่อสารสั่งการ และรับแจ้งเหตุให้มีประสิทธิภาพ สามารถสั่งการ ควบคุม และใช้ประโยชน์การสื่อสารข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อให้รถสายตรวจปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของรถสายตรวจได้ โดยวางระบบบอกตำแหน่งรถยนต์อัตโนมัติ และเพื่อนำเทคโนโลยีทันสมัยมา ประยุกต์ใช้ในงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สามารถรับแจ้งเหตุและ ตรวจสอบข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยมีระบบการสื่อสารที่ทันสมัย อีกทั้งมีฐานข้อมูล สำคัญที่จะช่วยประกอบการตัดสินใจ สั่งการในการจัดการเหตุได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ โดย วางระบบงานคอมพิวเตอร์เป็น 4 ระบบงาน คือ

1. ระบบรับแจ้งและบันทึกเหตุ
2. ระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ (AVLS)
3. ระบบ Dispatch รถสายตรวจ (ติดต่อสั่งการ)
4. ระบบจัดการเหตุ

ส่วนระบบฮาร์ดแวร์ของโครงการ C3I ประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง 10 ระบบ คือ

1. ระบบ PPN ระบบเครือข่ายสื่อสารภายใน
2. ระบบ Main C3I Computer

3. ระบบ AVLS (ระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจ) และ MDU (คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ติดตั้งในรถสายตรวจ)

4. ระบบ รับแจ้งเหตุ 191

5. ระบบ LAN และ Dispatch Console ที่ศูนย์ C3I

6. ระบบ แผนที่จอใหญ่ที่ศูนย์ C3I

7. ระบบ LAN ที่ สถานีตำรวจ

8. ระบบ LAN ที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

9. ระบบ LAN ที่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล

10. ระบบ Digital Wireless Communication (วิทยุสื่อสารภายในกลุ่ม)

ระบบสถิติคดีอาญา (CSS) ของศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ เป็นระบบจัดเก็บสถิติคดีอาญาจากแบบรายงานคดีอาญา (ใบเหลือง), รายงานผลการจับกุมเพิ่มเติม และรายงานผลคดีที่ได้จากสถานีตำรวจ มาประมวลผลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คดีอาญา 5 ประเภท , แบบ อ.1 (ป.อาญา) และ แบบ อ.2 (พ.ร.บ.) พัฒนาโดยศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศเพื่อใช้แทนเครื่องเมนเฟรม โดยสามารถใช้ได้กับเครื่อง PC ทั่วไป ขณะนี้ได้แจกจ่ายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศไปแล้ว เป็นระบบการใช้งานชั่วคราวระหว่างรอ โครงการ POLIS

ระบบสารสนเทศ (POLIS) ของศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ครั้งใหญ่ใช้งบประมาณ 331 ล้านบาท โดยจะแจกจ่ายเครื่องคอมพิวเตอร์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วน นครบาล ทุกสถานีในส่วนภูมิภาคถึงระดับ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง รวมทั้งสิ้น 640 เครื่อง ซึ่งจะทำให้ทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นส่วนกลาง หรือ ส่วนภูมิภาค สามารถเรียกใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ประกอบด้วย 6 ระบบงานใหญ่ 26 งานข้อมูล

ระบบตามโครงการอื่น ๆ ในอนาคต ได้แก่ โครงการของ สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง, โครงการของ สำนักงานตำรวจสันติบาล, โครงการฐานข้อมูล DNA ของกองพิสูจน์หลักฐาน ฯลฯ

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS) ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS) โดยจะทำการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูล ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ จนถึงระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้ระบบข้อมูลกระจายสู่ผู้ปฏิบัติ ทำให้ระบบข้อมูลข่าวสารเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น โดยในโครงการระยะที่ 1 นี้ ในส่วนกลางจะเชื่อมโยงหน่วยงานสนับสนุน

ทั้งหมด และสถานีตำรวจในนครบาล และในส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่ ตำรวจภูธรภาค, กองบังคับการ อำนวยการ, กองกำกับการสืบสวน, จนถึงระดับ ตำรวจภูธรจังหวัด และสถานีตำรวจภูธรอำเภอ เมือง รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่อยู่ในภาคนั้น เช่น กองบังคับการตำรวจชายแดนภาค, โรงเรียน ตำรวจภูธร, ตำรวจทางหลวง, กองวิทยาการเขต ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 640 เครื่อง โครงการ POLIS ดังกล่าว บริษัทผู้ดำเนินการคือบริษัท CDG ระยะดำเนินการ 2 ปี งบประมาณ 331 ล้านบาทเศษ จะเสร็จสิ้นโครงการใน 29 มีนาคม 2542 ปัจจุบันโครงการยังอยู่ในระหว่างดำเนินการตรวจสอบและ ทดสอบการใช้งานของระบบ เพื่อดำเนินการส่งมอบต่อไป

ในโครงการ POLIS จะมีระบบควบคุมกลางและที่เก็บข้อมูล อยู่ที่ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ โดยจะเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปทุมวัน ด้วยใยแก้วนำ แสง (Optical Fiber) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานครในลักษณะคล้ายชุมสาย ย่อย ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจจราจรและกองทะเบียน ซึ่งจะให้ บริหารแก่ สถานีตำรวจนครบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง ส่วนหน่วยงานในส่วนภูมิภาคจะ ใช้ ตำรวจภูธรภาค 1-9 เป็นลักษณะคล้ายชุมสายย่อย เพื่อให้บริการแก่ กองบังคับการอำนวยการ กองกำกับการสืบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในภาคด้วย และแต่ละภาคจะ เชื่อมโยงกับภาคอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เพื่อใช้ทดแทนกรณีเกิดขัดข้อง เช่น ภาค 2 3 4 ต่างเชื่อมโยง โดยตรงกับศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ นอกจากนั้น ภาค 2 ยังเชื่อมโยงกับ ภาค 3 และ ภาค 3 ยัง เชื่อมโยงกับ ภาค 4 อีกด้วย เช่นเดียวกับชุมสายย่อยในเขตกรุงเทพมหานครได้แก่ กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจจราจรและกองทะเบียน ก็เชื่อมโยงซึ่งกันและกันด้วย ยกตัวอย่างเช่น ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ต้องการป้อนข้อมูลหรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถิติ คดีอาญา กำลังพล พลาธิการ ฯลฯ ก็จะส่งสัญญาณมายัง ตำรวจภูธรภาค 5 เชียงใหม่ แล้วส่งต่อมา ยังศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศเพื่อรับ-ส่งข้อมูล แต่หากมีเหตุขัดข้องอาจส่งสัญญาณไปยังตำรวจภูธรภาค 6 พิษณุโลก หรือตำรวจภูธรภาค 1 อุดรฯ แล้วส่งต่อมายังศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศก็ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัทธนา ลิ้มชวลิต (2539) ได้ศึกษา การยอมรับนวัตกรรมของบุคลากรในองค์การ กรณีศึกษาการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงานของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงาน ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ระดับเงินเดือนและตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการ ยอมรับการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร ปัจจัยด้านนวัตกรรม พบว่า ความรู้เรื่องหลักการเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร และปัจจัยด้านการ

สร้างแรงจูงใจในองค์กร พบว่า การเข้ารับการอบรมคอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน

วีระ เกศรัย (2535) ทำการศึกษาการยอมรับการใช้เข็มฉีดยาของผู้ขับขี่ยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับการใช้ เช่นเดียวกับ วิลาสินี วงศ์ประเสริฐ (2527) ทำการศึกษาการใช้หมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้หมวกนิรภัย และศิริพร หิตะศิริ (2532) พบว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่ามีการยอมรับกิจกรรมกลุ่มสร้างเสริมคุณภาพมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

ณัศกร เอี่ยมโอภาส (2531) ทำการศึกษาการยอมรับการจัดพลังงานพบว่าผู้มีการศึกษาสูงการยอมรับมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุมมาดี ธนผลผดุงกุล (2538) ในการศึกษาการยอมรับการแยกขยะมูลฝอยพบว่าผู้มีการศึกษาสูงมีการยอมรับมากกว่า และธิดา ดาว ภักดี (2525) พบว่าวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของการศึกษา และสมบุญ ลักษณะนุกิจ (2527) พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมการศึกษาของครู

สาโรจน์ แผงยัง (2536) ทำการศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของนักฝึกอบรมในประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า นักฝึกอบรมที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอายุ แตกต่างกัน มีการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ความรู้ และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม

สมภพ อาจชนะศึก (2542) ทำการศึกษาการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบ ราชการของบุคลากรภาครัฐ กรณีศึกษาในกรมการบริการ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างของการยอมรับการบริหารคุณภาพโดยรวม

สุรพงศ์ มั่งคั่ง (2541) ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสอบสวนของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ตัวแปรภูมิหลังของพนักงานสอบสวนที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสอบสวน คือ ประสิทธิภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสอบสวน และประสบการณ์ที่เคยเรียนรู้คอมพิวเตอร์ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสอบสวนมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน พนักงานสอบสวนที่เคยมีการเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ในงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสอบสวนมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ไม่เคยมีการเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์

สารโจนน์ แพ่งยัง (2536) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของนักฝึกอบรมในประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ตัวแปรปัจจัย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรมการสื่อสาร คุณลักษณะองค์กร ความรู้ ทักษะคิด เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521, หน้า 3-19) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครู นวัตกรรมทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่ออาชีพ ครูกับแบบแผนพฤติกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู หรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาในเขตการศึกษา 7 จำนวน 281 คน ผลปรากฏว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมานานจะเป็นครูที่ยอมรับนวัตกรรมน้อย และเป็นบุคคลที่มีอุปสรรคมากที่สุดในการนำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญนิตย์ ไวสุตติก (2522, หน้า 147-148) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสนใจของครูประถมศึกษาในการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการสอน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอนและนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่าครูที่เพิ่งเข้ารับราชการเป็นครูผู้สอน ซึ่งมีระยะทำการสอนน้อย มีความตระหนักถึงความสำคัญ ประโยชน์และนวัตกรรมมากกว่าครูที่ทำการสอนมานาน สมฤทัย แสงสุริยศิลป์ (2536) ศึกษาประสบการณ์การใช้และการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับต่ำ มีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มากที่สุด และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้บริการข่าวสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์น้อยมาก

อรพรรณ ลิ้มเจริญ (2537) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยเป็นกรณีศึกษาบุคลากรในเครือบริษัทศรีวรา จำนวน 150 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การสนับสนุนจากบริหารรายได้ แรงจูงใจ และความรู้ในคอมพิวเตอร์ ส่วนปัจจัยในเรื่อง เพศ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ประเภทธุรกิจ การสนับสนุนจากครอบครัว และอัตราร้อยละของผู้ที่สามารถแก้ปัญหาทางคอมพิวเตอร์ได้ในหน่วยงาน ไม่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ

อัญชลีย์ เจนวิสิษฐ (2540) ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้สารสนเทศ โดยใช้คอมพิวเตอร์เครือข่ายในงานบริการผู้ป่วยนอกของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการในโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เขตสาธารณสุขที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยลักษณะประชากร ด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประเภทของบุคลากร ไม่มีผลต่อการยอมรับ ส่วนคุณลักษณะของสารสนเทศในด้านรูปแบบการโต้ตอบระหว่างผู้ใช้กับระบบงาน ความช่วยเหลือของโปรแกรมวิธีการนำเข้าข้อมูล มีผลต่อการยอมรับการใช้สารสนเทศ

โดยรูปแบบของโปรแกรมที่มีการโต้ตอบการทำงานที่มีความสะดวกกับผู้ใช้งานมากกว่า ผลลัพธ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตรงตามที่คาดหวัง ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และลดความผิดพลาดในการให้บริการ จะทำให้บุคลากรยอมรับได้มากกว่า

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮริก และแม็คคัลลัฟ (Herrick & McCullough, 1989) ได้ศึกษาการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในงานพยาบาลของโรงพยาบาลสองแห่ง ซึ่งพยาบาลกลุ่มที่ถูกศึกษาทั้งสองกลุ่มจะไม่เคยมีประสบการณ์กับการใช้คอมพิวเตอร์มาก่อน หรือมีน้อยมาก ผลการศึกษา พบว่า พยาบาลกลุ่มที่อยู่ในโรงพยาบาลที่มีการเตรียมพร้อมในด้านการฝึกอบรมให้พยาบาลได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จัดรูปแบบรวมทั้งวิธีการอบรมที่เหมาะสม จะทำให้พยาบาลเกิดความรู้และยอมรับการใช้คอมพิวเตอร์ และสามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ได้ดีกว่ากลุ่มพยาบาลที่ไม่ได้รับการอบรมหรือได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอ

เบอร์ฟอร์ด (Burford, 1981, p. 992-A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของครูในฐานะเป็นเครื่องชี้ขั้นตอนการสนับสนุนนวัตกรรมในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มประชากรคือครูที่ทำการสอนในรัฐเท็กซัส เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และแบบวัดเจตคติของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูที่เริ่มสอนใหม่ๆ จะมีความสนใจในนวัตกรรมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน